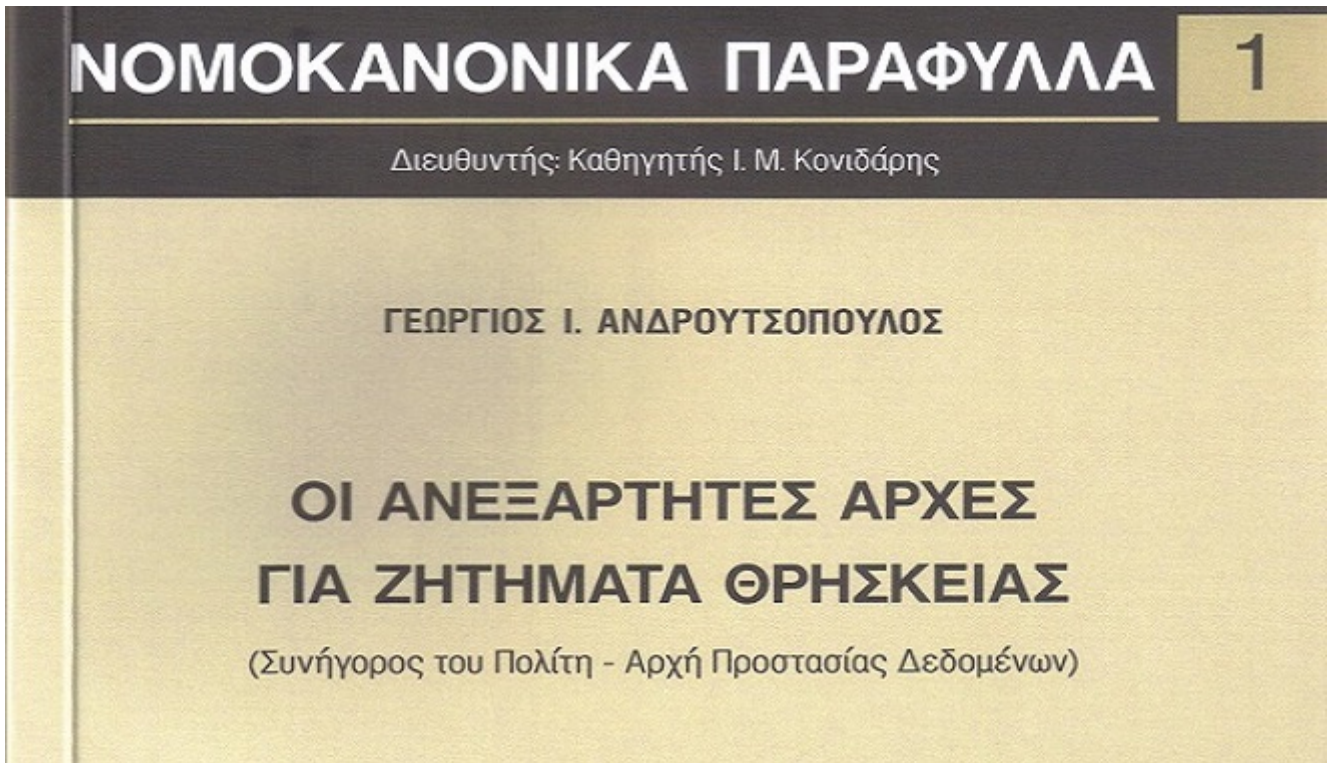

Οι ανεξάρτητες αρχές για ζητήματα θρησκείας

Ορθοδοξία / Κανονικό και Εκκλησιαστικό Δίκαιο

Χάρης Ανδρεόπουλος, θεολόγος καθηγητής στη Β/θμια Εκπ/ση, Δρ. Εκκλησιαστικής Ιστορίας του ΑΠΘ, μέλος της Εταιρείας Εκκλησιαστικού και Κανονικού Δικαίου

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΗ ΜΕΛΕΤΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΕΙΡΑ
«ΝΟΜΟΚΑΝΟΝΙΚΑ ΠΑΡΑΦΥΛΛΑ» ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΣΑΚΚΟΥΛΑ

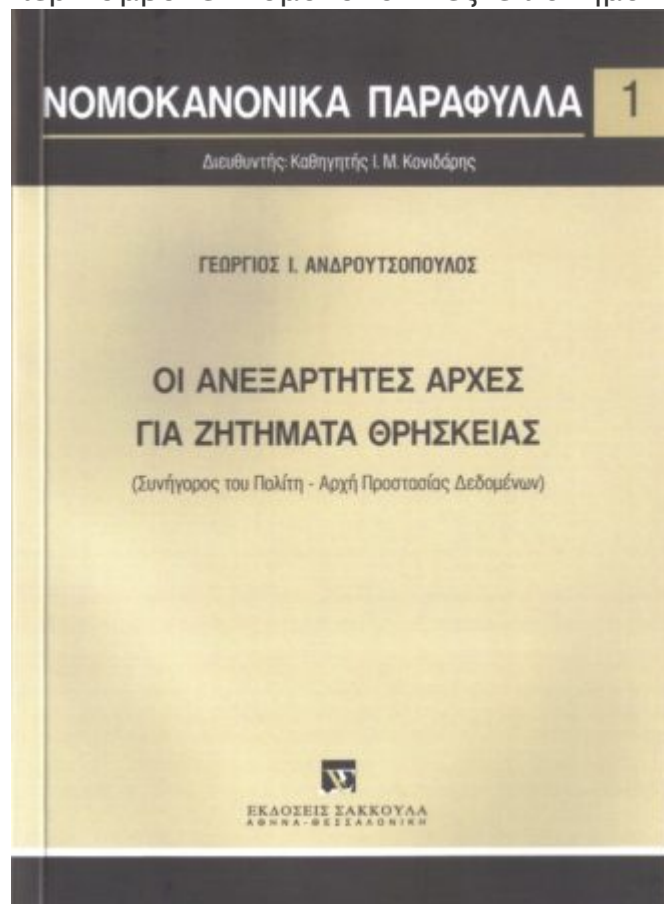
Οι ανεξάρτητες αρχές για ζητήματα θρησκείας

Καταγραφή, αξιολόγηση και κριτική θεώρηση αποφάσεων του
Συνηγούρου του Πολίτη και της Αρχής Προστασίας Δεδομένων

Με αντικείμενο μελέτης την καταγραφή των ζητημάτων θρησκείας μέσα από τη «νομολογία» του Συνηγούρου του Πολίτη (ΣτΠ) και της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) κυκλοφορήθηκε προσφάτως το βιβλίο του Λέκτορος του Εκκλησιαστικού Δικαίου στη Νομική Σχολή Αθηνών κ. Γεωργίου Ι. Ανδρουτσοπούλου υπό τον τίτλο «Οι ανεξάρτητες Αρχές για ζητήματα θρησκείας». Πρόκειται για το πρώτο έργο με το οποίο εγκαινιάζεται από τις ευφώνως γνωστές εκδόσεις Σάκκουλα η νέα επιστημονική σειρά «Νομοκανονικά

Παράφυλλα» η οποία ιδρύθηκε και διευθύνεται υπό του ομοτίμου καθηγητού Εκκλησιαστικού Δικαίου κ. Ιωάννη Μ. Κονιδάρη, του διευθύνοντος ήδη, από μακρού χρόνου, τη σειρά «Μελετών» της «Βιβλιοθήκης Εκκλησιαστικού Δικαίου» (από το 1999) και την Επιθεώρηση Εκκλησιαστικού και Κανονικού Δικαίου «Νομοκανονικά» (από το 2002), του ιδίου εκδοτικού οίκου.

Η νέα σειρά «Νομοκανονικά Παράφυλλα», όπως αναγγέλει σχετικώς σε εισαγωγικό του σημείωμα ο διευθυντής της σειράς καθηγητής Ι. Κονιδάρης, πρόκειται να περιλαμβάνει νομοκανονικές επιστημονικές μελέτες ευρύτερου ενδιαφέροντος, σε

περιλαμβάνεται πέρα από νομικούς, κανονολόγους και σε ένα ευρύτερο κοινό που ασχολείται ή αφορούν το αντικείμενο κάθε έργου.

Σκοπός του πρώτου έργου / μελέτης της

νέας σειράς, με συγγραφέα τον κ. Γ. Ανδρουτσόπουλο, είναι να εντοπίσει τα αποτυπώματα του θρησκευτικού φαινομένου στις Πράξεις, τις Αποφάσεις, τα Πορίσματα και τα λοιπά έγγραφα δύο Ανεξάρτητων Αρχών, της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και του Συνηγόρου του Πολίτη, σε συνδυασμό με τη σχετική θεωρία, νομοθεσία και νομολογία. Η ύλη του βιβλίου διαρθρώνεται σε δύο (2) μέρη. Το πρώτο Μέρος, υπό τον τίτλο «Θρησκεία και Σύνταγμα» αποτελείται από δύο Κεφάλαια εκ των οποίων το Α΄ αναφέρεται στο φαινόμενο της διαπάλης των συνταγματικών διατάξεων στο πλαίσιο της οποίας εξετάζονται η θρησκευτική ελευθερία κατά της ελευθερίας της Τέχνης, η προστασία του

περιβάλλοντος κατά της θρησκευτικής ελευθερίας και η ελευθερία της πληροφόρησης κατά του δικαιώματος στην προσωπικότητα, στην προστασία του ιδιωτικού βίου και στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό. Στο Β΄ Κεφάλαιο γίνεται εκτενής αναφορά σε ζητήματα θρησκευτικής ελευθερίας, στα οποία καταλέγονται το καθεστώς αδειοδοτήσεως που ισχύει για τους ευκτήριους οίκους, οι αντιρρησίες συνειδήσεως, ως μια εξαίρεση από την υποχρέωση εκπληρώσεως των καθηκόντων απέναντι στο κράτος, η νομική οργάνωση των θρησκευτικών και εκκλησιαστικών νομικών προσώπων, ο θρησκευτικός αυτοπροσδιορισμός, η τυποποίηση του προσηλυτισμού, εκφάνσεις της φορολογικής ισότητας, οι κατά καιρούς παρερμηνείες γύρω από το καθεστώς διοικήσεως των κοιμητηρίων και τη διαδικασία της ταφής, καθώς και η αποτέφρωση.

Στο δεύτερο Μέρος του βιβλίου περιλαμβάνεται ειδική ενότητα που ασχολείται με τη θέση της θρησκείας στη δημόσια διοίκηση. Αναπτύσσεται σε δύο επιμέρους Κεφάλαια εκ των οποίων το Α΄ ασχολείται με τη νομιμότητα ή μη της αναγραφής του θρησκεύματος σε δημόσια έγγραφα (δελτία αστυνομικών ταυτοτήτων, ληξιαρχικές πράξεις και στρατιωτικά έγγραφα) και το Β΄ επιχειρεί να αποτυπώσει τις διάφορες πλευρές με τις οποίες το θρησκευτικό φαινόμενο εμφανίζεται ως «σημείον αντιλεγόμενον» (Λουκ. 2, 34) στον χώρο της δημόσιας εκπαίδευσής. Η σχετική περιπτωσιολογική προσέγγιση περιλαμβάνει το ζήτημα της απαλλαγής από το μάθημα των Θρησκευτικών (ΜτΘ), εξετάζοντας το και υπό το πρίσμα των εξελίξεων που αφορούν στο μάθημα, δεδομένου ότι το καθεστώς απαλλαγής τίθεται πια υπό νέα ερμηνευτική οπτική μετά από την πρόσφατη υλοποίηση του κυβερνητικού σχεδιασμού περί αναμορφώσεως και αναδιατάξεως του προγράμματος σπουδών για το ΜτΘ στη Α/θμια και Β/θμια Εκπαίδευση. Εν προκειμένω δε, και με δεδομένες τις υπ΄ αριθμ. 77Α/2002 (Νομοκανονικά 1/2003, σ. 183 επ.) και 94/2015 (Νομοκανονικά 2/2016, σ. 207 επ.) αποφάσεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων, περί υφισταμένης δυνατότητας απαλλαγής (δίχως μάλιστα να δηλώνεται στην υποβαλλομένη σχετική αίτηση εάν ο μαθητής είναι ή όχι χριστιανός ορθόδοξος, παρεχομένης έτσι της δυνατότητας απαλλαγής του μαθητού χωρίς αποκάλυψη των θρησκευτικών του πεποιθήσεων ή τυχόν ανυπαρξίας αυτών), δεν μπορεί παρά να διερωτηθεί κανείς: Μετά την θέση σε εφαρμογή - από τη περυσινή σχολική χρονιά (2016/2017) - των νέων Προγραμμάτων Σπουδών στα Θρησκευτικά (Δημοτικού, Γυμνασίου, Λυκείου), τα οποία, σύμφωνα με την αρμόδια εκπαιδευτική Αρχή (Υπ. Παιδείας), δεν έχουν πλέον «ομολογιακό» (απευθυνόμενα, σε μαθητές του ορθοδόξου δόγματος), αλλά «γνωσιολογικό» χαρακτήρα (απευθυνόμενα σ΄ όλους τους μαθητές ανεξαρτήτως θρησκευτικής προελεύσεως), ποια, άραγε, θα ήταν μια νέα κρίση της Αρχής;

Στο ίδιο (Β΄) Κεφάλαιο προσεγγίζονται και τα ζητήματα της εξομολογήσεως στο

πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, η διανομή κατά τη διδασκαλία του ΜτΘ εκπαιδευτικού υλικού με περιεχόμενο υποτιμητικό ή απαξιωτικό για ετερόδοξη ή ετερόθρησκη θρησκευτική κοινότητα και το θέμα της αναγραφής θρησκεύματος τους τίτλους σπουδών.

Το βιβλίο επισφραγίζεται από συγκεφαλαίωση των πορισμάτων, γενικών διαπιστώσεων και συμπερασμάτων, καθώς και κριτική θεώρηση και αξιολόγηση των καθ' έκαστον ζητημάτων όπως αυτά αντιμετωπίσθηκαν σε επίπεδο Ανεξαρτήτων Αρχών και από παράθεση της βιβλιογραφίας που κατ' επιλογήν χρησιμοποιήθηκε για τη συγγραφή του. Πρόκειται για ένα ιδιαίτερος χρήσιμο πόνημα όχι μόνο για νομικούς και θεολόγους, αλλά και για ερευνητές από τον ευρύτερο χώρο των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών οι οποίοι εντρυφούν στο πεδίο των σχέσεων Πολιτείας - Εκκλησίας / θρησκευτικών κοινοτήτων, καθώς μάλιστα η σχετική περί αυτών των σχέσεων θεματολογία εμφανίζεται στο προσκήνιο με αξιοζήλευτη περιοδικότητα αποτελώντας - το τελευταίο διάστημα όλο και συχνότερα - θέμα «ημερησίας διατάξεως» στην ατζέντα του δημοσίου διαλόγου.

<https://bit.ly/3dsBGmc>